

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

The Republic of the Union of Myanmar

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ

New Plant Variety Protection Law

၂၀၁၉ ခုနှစ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

The Republic of the Union of Myanmar

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ

New Plant Variety Protection Law

၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၁၁) ရက်၊

24th, September, 2019

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ

(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၂၉။)

၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁၁ ရက်

(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက် ရောက်စေရမည်။

(က) အပင် ဆိုသည်မှာ အပင်လောကအတွင်းရှိ အဏုဇီဝများ အပါအဝင် မည်သည့် အပင်ကို မဆို ဆိုသည်။

(ခ) အပင်မျိုး ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ အပင်မျိုးသစ်အား အကာအကွယ်ပေးအပ်နိုင်သည့် အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ၊ မညီသည်ဖြစ်စေ ရုက္ခဗေဒ အပင်မျိုးခွဲဆိုင်ရာ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၏ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်တွင်ရှိသော အပင်အုပ်စုတစ်ခုဟု သတ်မှတ်၍ အောက်ပါအရည်အသွေးများနှင့် ပြည့်စုံသော အပင်မျိုးကို ဆိုသည်-

(၁) မူလပါရှိသည့် မျိုးဗီဇတစ်ခု သို့မဟုတ် မျိုးဗီဇအစုအဖွဲ့များ ပေါင်းစပ်ခြင်းကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်များ ဖော်ပြနိုင်သောမျိုး၊

The New Plant Variety Protection Law
(The Pyidaungsu Hluttaw Law No. 29, 2019)

The 11th Waning day of Tawtalin, 1381 M.E.

(24th September 2019)

The Pyidaungsu Hluttaw hereby enacts this Law.

Chapter I
Title and Definition

1. This Law shall be called the **New Plant Variety Protection Law**.

2. The following expressions contained in this Law shall have the meanings given below:

(a) **Plant** means any plant in the plant kingdom including micro-organisms;

(b) **Plant Variety** means a plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank, which grouping, irrespective of whether the conditions of the protection of new plant variety in accordance with this Law are fully met, can be

(i) defined by the expression of the related characteristics resulting from a given genotype or combination of genotypes,

(၂) အခြားအပင်အုပ်စုများနှင့် အနည်းဆုံးလက္ခဏာရပ် တစ်ခုခု တွင် ကွဲပြားခြားနားသောမျိုး၊

(၃) မျိုးပွားသည့်အခါ မျိုးဗီဇလက္ခဏာရပ်များ ပြောင်းလဲမှု မရှိဘဲ တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောမျိုး။

(ဂ) အပင်မျိုးသစ် ဆိုသည်မှာ လက်ရှိအပင်မျိုးများနှင့် လက္ခဏာ တစ်ရပ်ရပ်တွင် သိသာစွာ ကွဲလွဲမှုရှိပြီး စိုက်ပျိုးသည့်အခါ ယင်း ၏ လက္ခဏာရပ်များမှာ ညီညာမှုရှိ၍ ထပ်ဆင့်မျိုးပွားရာတွင် လည်း ယင်း၏ လက္ခဏာရပ်များ ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ ဤဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ ပါအတိုင်းအပင်မျိုး အသစ်ဖြစ်ရန်နှင့် ပုဒ်မ ၁၂ နှင့် ပုဒ်မ ၁၃ တို့နှင့်အညီ အမည်ပေးထားသော အပင်မျိုးကို ဆိုသည်။

(ဃ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ (Plant Breeder) ဆိုသည်မှာ အပင်မျိုးသစ် သို့မဟုတ် အပင်မျိုးတစ်မျိုးကို မွေးမြူသူ သို့မဟုတ် ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်သူကို ဆို သည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူကို တာဝန်ပေး အပ်သည့် လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၊ ယင်း၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိ သူ သို့မဟုတ် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ တာဝန်ကို တရားဝင် ဆက် လက်ဆောင်ရွက်သူတို့လည်း ပါဝင်သည်။

(င) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး ဆိုသည်မှာ ကာကွယ် ခွင့်ရရှိထားသည့် အပင်မျိုးသစ်ကို အခြားသူတစ်ဦးဦးက ဤ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ နှင့် ၂၆ တို့ပါ လုပ်ငန်းများအား လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ပါက အပင်မျိုးမွေးမြူသူမှ တောင်းဆိုနိုင်သည့် ရပိုင် ခွင့် အခွင့်အရေးကို ဆိုသည်။

- (ii) distinguished from any other plant grouping by the expression of at least one of the said characteristics and
 - (iii) considered as a unit with regard to its suitability for being propagated unchanged;
- (c) **New Plant Variety** means a plant variety which expresses at least one clearly distinct character from the existing plant varieties, reveals uniformity in characters when it is cultivated and there is no change in characters through propagation, has been granted a plant breeder's right and it must be new in accordance with section 8 and must be denominated according to sections 12 and 13 of this Law;
- (d) **Plant Breeder** means the person who bred or discovered and developed a new plant variety or a plant variety. In this definition, it also included the person who is the employer of the aforementioned person or who has commissioned the latter's work, or the successor in title of the aforementioned persons, as the case may be;
- (e) **Plant Breeder's Right** means a right to be enjoyed for a protected new plant variety by a plant breeder if the acts in sections 23, 24, 25 and 26 of this Law are carried out by any other person;

- (စ) မျိုးပွားနိုင်သည့်အစိတ်အပိုင်း ဆိုသည်မှာ အပင်မျိုးအား မျိုးပွားရန် အသုံးပြုသည့် အပင်တစ်ပင်လုံး သို့မဟုတ် အပင်၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဆိုသည်။
- (ဆ) ရိတ်သိမ်းထားသည့်အစိတ်အပိုင်း ဆိုသည်မှာ အပင်မျိုး၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများကို အသုံးပြုခြင်းမှ ထုတ်လုပ်ရရှိလာသည့် အပင်တစ်ပင်လုံး သို့မဟုတ် အပင်၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဆိုသည်။
- (ဇ) အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ အပင်မျိုးသစ်ကို ကာကွယ်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် အပင်မျိုးမွေးမြူသူအား ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသော လက်မှတ်ကိုဆိုသည်။
- (ဈ) ဝန်ကြီးဌာနဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ည) ဗဟိုကော်မတီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီကို ဆိုသည်။
- (ဋ) ဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကို ဆိုသည်။

အခန်း(၂)
ရည်ရွယ်ချက်

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-
- (က) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရန်၊

- (f) **Propagating material** means the entire plant or parts of a plant used for propagation;
- (g) **Harvested material** means entire plant or parts of a plant obtained through the use of propagating materials of plant variety;
- (h) **Recognition Certificate** means a certificate issued under this Law to a plant breeder for protection of a new plant variety;
- (i) **Ministry** means the Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation of the Union Government;
- (j) **Central Committee** means the Central Committee for National New Plant Variety Protection formed under this Law;
- (k) **Department** means the Department of Agricultural Research, the Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation.

Chapter II

Objectives

3. The objectives of this Law are as follows:
 - (a) to protect the rights of plant breeders;

- (ခ) အပင်မျိုးမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်၊
- (ဂ) အပင်မျိုးမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန်၊
- (ဃ) အပင်မျိုးသစ်များ မွေးမြူရရှိလာပြီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန်။

အခန်း(၃)

ဗဟိုကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်း

၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) ဝန်ကြီးဌာန၏ ဒုတိယဝန်ကြီးကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆက်စပ်သည့် ဝန်ကြီးဌာနများရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များနှင့် အခြားသင့်လျော်သူများကို အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း ပါဝင်စေလျက် အမျိုးသား အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရဖွဲ့စည်းရာတွင် လိုအပ်ပါက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးတို့ကို သတ်မှတ်၍ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ ဖွဲ့စည်းထားသော ဗဟိုကော်မတီကို လိုအပ်ပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်း နိုင်သည်။

- (b) to develop the plant breeding activity;
- (c) to promote local and foreign investment in the plant breeding activity;
- (d) to support the development of the national economy through utilization of new plant varieties for production.

Chapter III

Formation of Central Committee

4. The Ministry:

- (a) shall, with the approval of the Union Government, form the Central Committee for National New Plant Variety Protection comprising the Deputy Minister for the Ministry as the Chairperson, the Director General of the Department as the Secretary, and other suitable persons, experts and representatives from the relevant departments and organizations under the Ministries which are applicable to this Law as members.
- (b) may determine and assign duty to the Vice-Chairperson and Joint-Secretary, if necessary, in forming the Central Committee under sub-section (a).
- (c) may reform the Central Committee, formed under sub-section (a), if necessary, with the approval of the Union Government.

အခန်း(၄)

ဗဟိုကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၅။ ဗဟိုကော်မတီသည် -

(က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် အပင်မျိုးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ နှင့် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများကို အထောက်အကူဖြစ်စေသော ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရမည်။

(ခ) အပင်မျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ နည်းပညာနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဌာနများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အခါအားလျော်စွာ ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်းများဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ ဗဟိုကော်မတီသည် အပင်မျိုးမွေးမြူသူက အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေး လျှောက်ထားလာသောအခါ အဆိုပါအပင်မျိုးသစ်ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၏ သဘောထားမှတ်ချက်အပေါ် စိစစ်သုံးသပ်၍ ကိုက်ညီမှုရှိပါက အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးရမည်။

Chapter IV

Duties and Powers of the Central Committee

5. The Central Committee shall:

- (a) lay down policies with the approval of the Union Government to create an enabling environment to encourage plant breeding and to support plant breeders' rights for the development of the agricultural sector;
- (b) cooperate and coordinate with the relevant Government departments, international organizations, local and foreign organizations and private entrepreneurs to develop the plant breeding activities, technology and research activities;
- (c) form the Technical Committee and sub-Committee for a New Plant Variety Testing and reform them from time to time, and assign duty.

6. When a plant breeder applies for a breeder's right of a new plant variety protection, the Central Committee shall issue a recognition certificate in accordance with the evaluation on recommendations of the Technical Committee for a New Plant Variety Testing whether the applied variety complies with the conditions of protection or not.

အခန်း(၅)

အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန် သတ်မှတ်ချက်များ

၇။ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးအတွက် အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် ကာကွယ်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသည် အောက်ပါ အရည်အသွေးများနှင့် ပြည့်စုံရမည်-

- (က) အသစ်ဖြစ်ခြင်း၊
- (ခ) ထူးခြားမှုရှိခြင်း၊
- (ဂ) ညီညာမှုရှိခြင်း၊
- (ဃ) တည်ငြိမ်မှုရှိခြင်း၊
- (င) ပုဒ်မ ၁၂ နှင့် ပုဒ်မ ၁၃ တို့ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အမည်ပေးခြင်း။

၈။ အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးကို အပင်မျိုးသစ်ဟု မှတ်ယူရန်အတွက်-

- (က) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး လျှောက်ထားလာသည့်အချိန်၌ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ သို့မဟုတ် ယင်း၏ ခွင့်ပြုချက် ရရှိသူက အဆိုပါအပင်မျိုး၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများအား ပြည်တွင်း၌ တစ်နှစ်ထက်စော၍လည်းကောင်း၊ ပြည်ပ၌ လေးနှစ်ထက်စော၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ရှည်ပင်နှင့် နွယ်ပင်များ ဖြစ်ပါက ပြည်တွင်း၌ ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပ၌ဖြစ်စေ ခြောက်နှစ်ထက်စော၍လည်းကောင်း စီးပွားရေးအလို့ငှာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အခြားအသုံးပြုမှုများအတွက် ရောင်းချထားခြင်း မရှိစေရ။

Chapter V

Stipulations to Recognize as a New Plant Variety

7. An applied variety, in order to grant plant breeder's right for new plant variety protection, shall comply with the following conditions:

- (a) novelty
- (b) distinctness
- (c) uniformity
- (d) stability and
- (e) denomination in accordance with sections 12 and 13.

8. The applied variety shall be deemed to be as a new plant variety:

- (a) if, at the date of filing of the application for a breeder's right, propagating or harvested materials of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of commercial exploitation of the variety earlier than one year within Myanmar before the date of filing the application, in other foreign countries earlier than four years or earlier than six years in case of trees and vines before the said date;

(ခ) လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုး၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများသည် ယခင်လျှောက်ထားခဲ့ခြင်းမရှိပါက ပြည်တွင်း၌ လေးနှစ်ထက်စော၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ရှည်ပင်နှင့် နွယ်ပင်ဖြစ်ပါက ခြောက်နှစ်ထက်စော၍ လည်းကောင်း စီးပွားရေးအလို့ငှာ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချထားသော်လည်း ယင်းအပင်မျိုး၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများကို အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ(ခ)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးအတွက် လျှောက်ထားလိုသည့် အပင်မျိုးသစ်ကို ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီး တစ်နှစ်အတွင်း လျှောက်ထားရမည်။

၉။ အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် လျှောက်ထားသော အပင်မျိုးသည် ကာကွယ်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားသည့်အချိန်တွင် အများလက်ခံသိရှိထားသည့် အခြားမည်သည့် အပင်မျိုးနှင့်မဆို သိသာစွာ ကွဲပြားခြားနားသည့် ထူးခြားသော လက္ခဏာရပ် ရှိရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး လျှောက်ထားချိန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ခွင့် လျှောက်ထားချိန်တွင် မည်သည့် နိုင်ငံ၌မဆို အများလက်ခံ သိရှိထားသည့် အခြားအပင်မျိုး များထက် ထူးခြားသော လက္ခဏာရပ်ပါရှိသည့် အပင်မျိုးများနှင့် စပ်လျဉ်းသော လျှောက်ထားခြင်းကိုသာ ဆိုသည်။

- (b) if propagating or harvested materials of the applied variety, to which it was not possible to apply in the past, such variety may be deemed to be new even if the sale for the purposes of commercial exploitation of propagating or harvested materials of such variety took place in Myanmar within four years before the filing date or, in the case of trees or of vines, within six years before the said date;
- (c) the application for a plant breeder's right of a new plant variety under sub-section (b) shall be made within one year after the enactment of this Law.

9. The variety shall be deemed to be distinct if it is clearly distinguishable from any other variety whose existence is a matter of common knowledge at the time of the filing of the application.

In particular, the filing of an application for the granting of a breeder's right or for the entering of another variety in an official register of varieties, in any country, shall be deemed to render that other variety a matter of common knowledge from the date of the application, provided that the application leads to the granting of a breeder's right or to the entering of the said other variety in the official register of varieties, as the case may be.

၁၀။ အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် လျှောက်ထားသော အပင်မျိုးသည် မျိုးပွားဖြစ်စဉ် ကြောင့် အချို့သော လက္ခဏာရပ်များ ကွဲလွဲနိုင်သော်လည်း အဆိုပါ အပင်မျိုး ၏ မူရင်းလက္ခဏာရပ်များသည် ညီညာမှု ရှိရမည်။

၁၁။ အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် လျှောက်ထားသော အပင်မျိုးသည် သားဆက် အဆင့်ဆင့်မျိုးပွားရာတွင် သို့မဟုတ် အထူးသဖြင့် မျိုးပွားစက်ဝန်းတစ် လျှောက်နှင့် စက်ဝန်းအသီးသီး၏ အဆုံးတွင် ယင်းအပင်မျိုးကို ကိုယ်စားပြု သည့်လက္ခဏာရပ်များ ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြရမည်။

၁၂။ (က) အပင်မျိုးသစ်ကို အမည်ပေးရာတွင်-

(၁) ယင်းအပင်မျိုးသစ်၏ အမည်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မျိုးစု၊ မျိုးစိတ် ၏ သိပ္ပံအမည်ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြရမည်။

(၂) အဆိုပါ အပင်မျိုး၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာရပ်များ၊ အရည် အသွေးများ သို့မဟုတ် အပင်မျိုးမွေးမြူသူမှ ဖန်တီးထား သည့် လက္ခဏာရပ်များကို အသိအမြင်လွဲမှားစေခြင်းနှင့် ရှုပ် ထွေးမှုဖြစ်စေသော အမည်မပေးရ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မျိုးစိတ်တူ သို့မဟုတ် နီးစပ်သော မျိုးစိတ်များ၏ ရှိပြီး မျိုးအမည်များနှင့် ကွဲပြားခြားနားစွာ ပေးရမည်။

(၃) ယခင်သတ်မှတ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းမှလွဲ၍ ကိန်းဂဏန်း တစ်မျိုးတည်းသာ ဖော်ပြထားသည့် အမည်ပေးခြင်း မပြုရ။

10. The variety shall be deemed to be uniform if, subject to the variation that may be expected from the particular features of its propagation, it is sufficiently uniform in its relevant characteristics.

11. The variety shall be deemed to be stable if its relevant characteristics remain unchanged after repeated propagation or, in the case of a particular cycle of propagation, at the end of each such cycle.

12. (a) In denomination of a new plant variety:

- (i) its name and generic designation shall be the denomination;
- (ii) denomination shall not be liable to mislead or to cause confusion concerning the characteristics, or value or the identity of the variety or the identity of the breeder. It shall be different from every denomination which designates, in the territory of any member of International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV), an existing variety of the same plant species or of a closely related species;
- (iii) denomination shall not consist solely of figures except where there is usually established practice for designating varieties;

- (၄) ပုဒ်မခွဲငယ်(၆)ပါ သတ်မှတ်ချက်များအရ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးပြီးသော်လည်း လွတ်လပ်စွာ အသုံးပြုနေသည့် အပင်မျိုး၏ အမည်ကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည့် အမည်ပေးခြင်းမပြုရ။
- (၅) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးတွင် ကျင့်သုံးသည့် တူညီသော အမည်ပေးခြင်း ဖြစ်ရမည်။
- (၆) တတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဦးစားပေးအခွင့်အရေးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။ တတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဦးစားပေး အခွင့်အရေးကြောင့် အပင်မျိုးသစ်၏ အမည်အသုံးပြုခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၁၃ ပုဒ်မခွဲ(က) ပုဒ်မခွဲငယ် (၃) ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို တားမြစ်ပိတ် ပင်ခြင်းခံရလျှင် ဗဟိုကော်မတီသည် အပင်မျိုးမွေးမြူသူကို အဆိုပါ အပင်မျိုးအတွက် အခြားအမည် တင်ပြစေရမည်။
- (ခ) ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်၏ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် အမည်ကို ယင်းအပင်မျိုးသစ်အား ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဈေးကွက်တင်ပို့ခြင်း ပြုလုပ်သည့်အခါ ကုန်သွယ်မှု အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုန်သွယ်မှုအမည်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အလားတူ ကိစ္စရပ်များတွင်လည်းကောင်း သုံးစွဲခွင့် ရရှိနိုင်သော်လည်း အလွယ်တကူ မှတ်မိနိုင်သည့် အမည်ပေးခြင်းဖြစ်ရမည်။

၁၃။ (က) အပင်မျိုးသစ်ကို အမည်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

- (iv) subject to sub-section (vi), no rights in the designation registered as the denomination of the variety shall hamper the free use of the denomination in connection with the variety, even after the expiration of the breeder's right;
 - (v) a variety shall be submitted to all members of UPOV under the same denomination;
 - (vi) prior rights of third persons shall not be affected. If, by reason of a prior right, the use of the denomination of a variety is forbidden for a person who, in accordance with clause (iii) of sub-section (a) of section 13, is obliged to use it, the Central Committee shall require the breeder to submit another denomination for the variety.
- (b) When a protected variety is offered for sale or marketed, it shall be permitted to associate a trademark, trade name or other similar indication with a registered variety denomination. If such an indication is so associated, the denomination must nevertheless be easily recognizable.
13. (a) In relation to denominations of a new plant variety:

- (၁) ပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ(က) နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသောကြောင့် ဗဟိုကော်မတီမှ ငြင်းပယ်လျှင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး လျှောက်ထားသူက အမည်အသစ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း တင်ပြစေရမည်။
- (၂) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးပေးအပ်လျှင် ယင်းအပင်မျိုးသစ်၏ အမည်ကို ဗဟိုကော်မတီ၏ မှတ်ပုံတင်စာရင်းတွင် ရေးသွင်းရမည်။
- (၃) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းကို ရောင်းချသူ သို့မဟုတ် ဈေးကွက်တင်ပို့ခြင်း ဆောင်ရွက်သူ မည်သူမဆို အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးပြီးသည့်တိုင်အောင် ပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ(က) ပုဒ်မခွဲငယ်(၆) ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ဦးစားပေးအခွင့်အရေးဖြင့် တားမြစ်ခြင်းခံရသည်မှလွဲ၍ ၎င်းအပင်မျိုးသစ်၏ အမည်အား ဆက်လက်အသုံးပြုရမည်။
- (ခ) ဗဟိုကော်မတီသည် အပင်မျိုးအမည်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားလာခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်ရှိသူများထံ အသိပေးရမည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့ဝင်များ၏ မျိုးအမည်မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကိုလည်း ဗဟိုကော်မတီအနေဖြင့် တောင်းခံရယူနိုင်သည်။

- (i) where a denomination of a new plant variety is rejected by the Central Committee if it is inconsistent with sub-section (a) of section 12, the applicant shall furnish a new denomination within the prescribed period;
 - (ii) the denomination shall be registered by the Central Committee at the same time as the breeder's right is granted;
 - (iii) any person who offers for sale or markets propagating material of a variety protected within Myanmar is obliged to use the denomination of that variety, even after the expiration of the breeder's right in that variety, except where, in accordance with the provisions under clause (vi) of sub-section (a) of section 12, prior rights prevent such use.
- (b) The Central Committee ensures that the authorities of the members of UPOV are informed of matters concerning the variety denominations, in particular the submission, registration and cancellation of denominations. Any authority may address its observations, if any, on the registration of a denomination to the Central Committee.

အခန်း(၆)

အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်သည့်အခွင့်အရေးလျှောက်ထားခြင်း

၁၄။ အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ လျှောက်ထားနိုင်သည်-

(က) နိုင်ငံသားများ၊

(ခ) တည်ဆဲဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမြဲနေထိုင်ခွင့်ရရှိထားသော နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ယင်းတို့၏ အဖွဲ့အစည်းများ၊

(ဂ) အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ပေးရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သဘောတူညီမှုရရှိထားသော နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ ယင်းတို့၏ နိုင်ငံသားများ၊ အဆိုပါ နိုင်ငံများတွင် တရားဝင် နေထိုင်ခွင့် ရရှိထားသော နိုင်ငံခြားသားများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ။

၁၅။ ပုဒ်မ ၁၄ ပုဒ်မခွဲ (ခ) နှင့် (ဂ) တို့ပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိုက်ညီပါက အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့်ရှိသည်။

၁၆။ အပင်မျိုးမွေးမြူသူသည် အပင်မျိုးစုနှင့် မျိုးစိတ်များ အားလုံးအတွက် အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးကို ဤဥပဒေနှင့်အညီ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၁၇။ အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ခွင့် အခွင့်အရေး လျှောက်ထားလိုသူသည် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဗဟိုကော်မတီသို့ လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားသည့်ရက်စွဲသည် ဤဥပဒေအရ လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်စွဲ ဖြစ်ရမည်။

Chapter VI
Application for the Right of a New Plant Variety
Protection

14. The following persons may apply for the grant of the breeder's right:

- (a) Myanmar nationals;
- (b) foreigners who have permanent residence in Myanmar under existing Law and their organizations and
- (c) nationals from foreign countries and intergovernmental organizations which have entered into agreements on new plant variety protection with Myanmar and foreigners who have permanent residence in those countries and their organizations.

15. The persons under sub-section (b) and (c) of section 14, shall enjoy the same treatment concerning plant breeders' rights as Myanmar nationals if they comply with existing Law, rules and regulations, by-law and procedures.

16. The plant breeder may apply for the grant of the plant breeder's right for all plant genera and species in accordance with this Law.

17. An applicant for the grant of the plant breeder's right of a new plant variety shall apply to the Central Committee in accordance with the provisions in the rules and the filing date of the application for a breeder's right shall be the date of the receipt of the application duly filed as prescribed by this Law.

၁၈။ (က) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးပေးအပ်ခြင်းဆိုင်ရာ မည်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမဆို ချမှတ်ပေးရန်အတွက် ပုဒ်မ ၈ မှ ပုဒ်မ ၁၂ အထိ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပင်မျိုးသစ်၏ သတ်မှတ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ စစ်ဆေးရန်အတွက် ဗဟိုကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား သည့် အစိုးရဌာနများမှ ပညာရှင်များအပါအဝင် အပင်မျိုးသစ်စစ် ဆေးခြင်း ဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၊ သီးခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အပင်မျိုးသစ်စစ် ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၊ သီးခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များသည် အပင်မျိုးသစ်ကို စစ် ဆေးရာတွင် သတ်မှတ်ဒေသများ၌ စိုက်ပျိုး၍ စစ်ဆေးခြင်း၊ အခြားလိုအပ်သည့် စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ယခင်ဆောင် ရွက်ပြီးဖြစ်သော စမ်းသပ်ချက်များ သို့မဟုတ် စမ်းသပ်ကွက်များ ၏ အဖြေမှတ်တမ်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

(ဂ) အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီသည် စစ် ဆေးတွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာကို ဗဟိုကော်မတီသို့ ပြန်လည်တင်ပြ ရာတွင် မိတ္တူတစ်စောင်ကို အပင်မျိုးမွေးမြူသူထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၁၉။ ဗဟိုကော်မတီသည်ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်ကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးရန်အတွက် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ် တမ်းစာရွက်စာတမ်းများနှင့် မျိုးနမူနာများကို ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထား သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ ထံမှ တောင်းခံနိုင်သည်။

18.(a) Any decision to grant a breeder's right shall require an examination for compliance with the conditions under sections 8 to 12. In the course of the examination, the Central Committee may assign the duty to the Technical Committee for a New Plant Variety Testing comprising the experts from the relevant Government departments, which is formed with the approval of the Ministry or an independent institute or relevant experts;

(b) The Technical Committee for a New Plant Variety Testing or independent institute or relevant experts under sub-section (a) may take into account the results of the growing tests or other necessary testing or other trials which have already been carried out or checking the test trial documents.

(c) The Technical Committee shall send the results of the test report to the Central Committee and send a copy of the report to the plant breeder.

19. The Central Committee may ask to the breeder to furnish all the necessary information, documents or material for the purpose of examination in accordance with the rules and regulations prescribed by the Ministry.

၂၀။ အပင်မျိုးသစ်အတွက် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး
လျှောက်ထားသူသည်-

- (က) နိုင်ငံတော်နှင့် အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ခွင့်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု ရရှိထားသော နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည် သို့မဟုတ် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရ များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်း (intergovernmental organization) တစ်ခုခုတွင် ယင်းအပင်မျိုးသစ်တစ်မျိုးတည်းကို ပထမအကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကာကွယ်ခွင့် ရယူ နိုင်ရန်အတွက် ထပ်မံလျှောက်ထားလာပါက ပထမအကြိမ် မှတ်ပုံ တင်လျှောက်ထားခဲ့သည့်နေ့၏ နောက်နေ့မှစတင်၍ ၁၂လအတွင်း ဦးစားပေး အခွင့်အရေးအဖြစ် လျှောက်ထားခွင့် ရှိသည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ ဦးစားပေးအခွင့်အရေး လျှောက်ထားရာတွင် ပထမအကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့သည့်အဖွဲ့အစည်းထံမှ မိတ္တူမှန်ကန် ကြောင်း ထောက်ခံချက်ပါရှိသည့် စာရွက်စာတမ်းများ၊ မျိုးနမူနာ များအပြင် လိုအပ်ပါက အခြားအထောက်အထားများကို လျှောက် ထားသည့်နေ့မှ သုံးလအတွင်း ပေးပို့တင်ပြရမည်။
- (ဂ) ပထမအကြိမ်လျှောက်ထားခြင်းကို ငြင်းပယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ရုပ် သိမ်းခြင်းခံရလျှင် ဗဟိုကော်မတီသို့ စစ်ဆေးရန်ပေးပို့ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်နှင့် သက်ဆိုင်သော မျိုးနမူနာ၊ မှတ်တမ်း မှတ်ရာ များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဦးစားပေးကာလ ကုန်ဆုံး ပြီး နှစ်နှစ် သို့မဟုတ် သင့်တင့်သည့် အချိန်ကာလတစ်ခုကို အပင် မျိုးမွေးမြူသူမှ ခွင့်ပြုပေးရမည်။

20. An applicant for the plant breeder's right of a new plant variety:

- (a) shall enjoy the right of priority for a period of twelve months from the day after the date of filing of the first application if he/she applies a subsequent application for the same new plant variety after applying the right of protection in any foreign country or intergovernmental organization which has entered into agreements on plant variety protection with Myanmar;
- (b) shall, in applying for the right of priority under subsection (a), submit a copy of documents which constitute the first application, certified to be a true copy by the authority with which that first application was filed and samples or other evidence that the variety which is the subject matter of both applications is the same within a period of three months from the filing date of the application;
- (c) shall allow a period of two years after the expiration of the period of priority or, where the first application is rejected or withdrawn, an appropriate time, after such rejection or withdrawal, in which to furnish, to the Central Committee, any necessary information, documents or materials required for the purpose of the examination.

၂၁။ ပုဒ်မ ၂၀ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ဦးစားပေးအခွင့်အရေး ကာလအတွင်း အခြား နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများသို့ ပထမအကြိမ် လျှောက်ထားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည် သူများအား အသိပေးခြင်း၊ အဆိုပါ မျိုးကို စစ်ဆေးရန် အသုံးပြုခြင်းတို့သည် ထပ်မံလျှောက်ထားခြင်းကို ငြင်းပယ်သည့် အခြေခံအကြောင်းတရားများ မဖြစ်စေရ။ အဆိုပါ အကြောင်းအရာများသည် မည်သည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို အားပေးစေခြင်း မဖြစ်စေရ။

၂၂။ (က) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ အပင်မျိုးသစ်အဖြစ် ကာကွယ်ခွင့် လျှောက် ထားကြောင်းကို ဗဟိုကော်မတီက အများပြည်သူသိရှိရန် ထုတ် ပြန်ကြေညာသည့်နေ့နှင့် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့် အရေး ပေးအပ်သည့်ကာလအတွင်း အပင်မျိုးမွေးမြူသူသည် ယာ ယီကာကွယ်ခွင့် ရရှိစေရမည်။

(ခ) ယာယီကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်ကို အခြားတစ်ဦး ဦးက ပုဒ်မ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ နှင့် ၂၆ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဖော်ပြ ထားသည့်မျိုးများ ထုတ်လုပ်ပြီး ကာကွယ်ခွင့် ထပ်မံလျှောက်ထား ခြင်းများ ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက ယင်းအပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့် ပြုချက်ကို ရယူရမည်။ အပင်မျိုးမွေးမြူသူသည် ယာယီကာကွယ် ခွင့် ကာလအတွင်း အဆိုပါ အပင်မျိုးသစ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုင်စင် သဘောတူညီမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့် အရေးရရှိသကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ယာယီကာကွယ်ခွင့် ရရှိ ထားသူသည် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးမရရှိခဲ့ပါ က အထက်ဖော်ပြပါ ရပိုင်ခွင့်များကို ဆက်လက်ခံစားခွင့်မရှိစေရ။

21. Events occurring within the priority period provided for in sub-section (a) of section 20, such as the filing of another application or the publication or use of the variety that is the subject of the first application, shall not constitute a ground for rejecting the subsequent application. Such events shall also not give rise to any third-party right.

22.(a) The plant breeder shall enjoy provisional protection to safeguard the interests of the breeder during the period between the publication of the application by the Central Committee and the grant of that right.

(b) The applicant is considered to be the holder of a breeder's right in relation to any person who, during the provisional period has carried out acts which, once the right is granted, require the breeder's authorization as provided in sections 23, 24, 25 and 26. The applicant shall have the same rights to enter into license agreements and to initiate legal proceedings as if on the publication date the breeder's right had been granted to the applicant in respect of the variety concerned. The rights conferred under this paragraph shall be deemed never to have been conferred if the right is not granted.

အခန်း(၇)

အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး

၂၃။ (က) ပုဒ်မ ၂၇ နှင့် ပုဒ်မ ၂၈ တို့ပါ ကင်းလွတ်ခွင့်များမှတစ်ပါး ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများကို အောက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များတွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ မည်သူမျှဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ -

- (၁) ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထပ်ဆင့်မျိုးပွားခြင်း၊
- (၂) မျိုးပွားရန်အတွက် ပြုပြင်ခြင်း၊
- (၃) ရောင်းချရန် ကမ်းလှမ်းခြင်း၊
- (၄) ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်း၊
- (၅) ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်း၊
- (၆) ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း၊
- (၇) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) မှ (၆)အထိ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် သို့ လှောင် သိမ်းဆည်းခြင်း။

(ခ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူသည် ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မည့်သူထံမှ ရသင့်ရထိုက်သည့် ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို ၎င်းတို့ကြားထားရှိသည့် သဘောတူညီမှုများနှင့် အညီ တောင်းဆို နိုင်သည်။

၂၄။ ပုဒ်မ၂၇နှင့်ပုဒ်မ၂၈ပါ ကင်းလွတ်ခွင့်များမှတစ်ပါး အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းကို တစ်ဦးဦးက အသုံးပြုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပြီး ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းကို ပုဒ်မ၂၃ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း

(၁၅)

Chapter VII

Plant Breeder's Right

23.(a) Subject to sections 27 and 28, the following acts in respect of the propagating material of the protected variety shall not be done by any other person without the authorization of the breeder:

- (i) production or reproduction;
- (ii) conditioning for the purpose of propagation;
- (iii) offering for sale;
- (iv) selling or other marketing;
- (v) exporting;
- (vi) importing;
- (vii) stocking for any of the purposes mentioned in (i) to (vi), above;

(b) The breeder may grant his authorization to the persons who carry out the acts in sub-section (a) subject to the agreement between them.

24. Subject to the provisions of sections 27 and 28, the acts referred to in section 23 in respect of harvested material, including entire plants and parts of plants, obtained through the unauthorized use of propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity

အတွက် သင့်တင့်မျှတသော ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို အဆိုပါ အသုံးပြု သူထံမှ အပင်မျိုးမွေးမြူသူက တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၂၅။ ပုဒ်မ၂၇နှင့် ပုဒ်မ ၂၈ ပါ ကင်းလွတ်ခွင့်များမှတစ်ပါး အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ ပုဒ်မ၂၄ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင် မျိုးသစ်၏ ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများကို တစ်ဦးဦးက ထုတ်ကုန် များ ထုတ်လုပ်၍ ပုဒ်မ ၂၃ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပါက အပင်မျိုးမွေးမြူသူက သင့်တင့်မျှတသော ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို အဆိုပါ အသုံးပြုသူထံမှ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၂၆။ ပုဒ်မ၂၃၊၂၄နှင့်၂၅တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ မျိုးများ အားလုံးကို သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်-

(က) ကနဦးမျိုးအား သဘာဝအလျောက် မျိုးထွန်းလာသည့် အပင်များ ကို ရွေးချယ်ခြင်း သို့မဟုတ် မျိုးထွန်းစေရန် ဖန်တီး၍ မျိုးထွန်းလာ သည့် အပင်များကို ရွေးချယ်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်သူူးများ ပြောင်း လဲစေရန် ဖန်တီးသော(somaclonal variant) နည်းဖြင့် ရွေးချယ် ခြင်း၊ မျိုးကွဲအပင်များအား ရွေးချယ်ခြင်း၊ နောက်ပြန်မျိုးစပ်ခြင်း (backcross breeding) သို့မဟုတ် ဗီဇပြုပြင်နည်း (genetic engineering) စသည့် နည်းလမ်းများကို အခြေခံ၍ ဆင်းသက်ရရှိ လာသည့်အပင်မျိုးများ(Essentially Derived Varieties)ဖြစ်သော-

(၁) ကနဦးမျိုး၏ သို့မဟုတ် ကနဦးမျိုးမှ တဆင့်ခံ ထုတ်လုပ် ထားသော မျိုး၏ ဗီဇအစု သို့မဟုတ် ဗီဇအစုများ ပေါင်းစပ် ဆင်းသက်လာခြင်းကြောင့် အဆိုပါမျိုးများ၏ အဓိက လက္ခဏာရပ်များအား ထင်ရှားသိသာစွာ ထိန်းသိမ်း ဖော်ပြ ထားသော အပင်မျိုး၊

to exercise his right in relation to the said propagating material.

25. Subject to provisions of sections 27 and 28, the acts referred to in section 23 in respect of products made directly from harvested material of the protected variety falling within the provisions of section 24 through the unauthorized use of the said harvested material shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said harvested material.

26. The provisions of sections 23, 24, and 25 shall apply to the following varieties:

(a) varieties, which are essentially derived from the protected variety, where the protected variety is not itself an essentially derived variety, which may be obtained by the selection of a natural or induced mutant, or of a somaclonal variant, the selection of a variant individual from plants of the initial variety, backcrossing, or transformed by genetic engineering. A variety shall be deemed to be essentially derived from another variety (“the initial variety”) when

(i) it is predominantly derived from another variety (“initial variety”) or from the variety that is itself predominantly derived from the initial variety, while retaining the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety,

- (၂) ကနဦးမျိုးနှင့် သိသာစွာ ကွဲပြားခြားနားသည့်မျိုး၊
- (၃) လုပ်ဆောင်မှု မတူညီသောကြောင့် ရလဒ်ကွာခြားခြင်းမှလွဲ၍ ကနဦးမျိုး၏ ဗီဇအစု သို့မဟုတ် ဗီဇအစုများ ပေါင်းစပ် ဆင်းသက်လာခြင်းကြောင့် အဆိုပါမျိုးများ၏ အဓိကလက္ခဏာ ရပ်များ ဖော်ဆောင်ထားသဖြင့် ယင်းကနဦးမျိုးဟု အတည်ပြုနိုင်သောမျိုး။

(ခ) ပုဒ်မ ၉ အရ ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်နှင့် သိသာစွာ ကွဲပြားခြားနားသည့် လက္ခဏာများ မပါရှိသည့်မျိုးများ။

(ဂ) ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်အား စဉ်ဆက်မပြတ် အသုံးပြု၍ ထုတ်လုပ်ရရှိလာသည့်မျိုးများ။

၂၇။ (က) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် မရရှိနိုင်မည့် အခြေအနေများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(၁) စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ရန် မဟုတ်ဘဲ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၊

(၂) သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၃) ပုဒ်မ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများနှင့် ပုဒ်မ ၂၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မျိုးများထုတ်လုပ်ခြင်းမှလွဲ၍ အခြားမျိုးများ မွေးမြူထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုခြင်း။

(ခ) ကာကွယ်ခွင့်ရရှိသော အပင်မျိုးသစ် သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၂၆ (က)၊ (ခ) ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အကျုံးဝင်သော အပင်မျိုးများကို တောင်သူလယ်သမားများက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်မြေတွင် မျိုးထိန်း စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်းမှ ရရှိလာသည့် ထွက်ကုန်များကို မိမိစားသုံးရန်

- (ii) it is clearly distinguishable from the initial variety and
 - (iii) except for the differences which result from the act of derivation, it conforms to the initial variety in the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety;
- (b) varieties which are not clearly distinguishable from the protected variety in accordance with section 9;
- (c) varieties whose production requires the repeated use of the protected variety.

27.(a) The breeder's right shall not extend to the following:

- (i) acts done privately and for non-commercial purposes;
 - (ii) acts done for experimental purposes and
 - (iii) acts done for the purpose of breeding other varieties, and, except where the provisions of section 26 apply, acts referred to in sections 23, 24 and 25 in respect of such other varieties.
- (b) Farmers shall not be considered that they infringe the breeder's right, if they use, for propagating purposes, on their own holdings, only for their home consumption, the product of the harvest which they have obtained by planting, on their own holdings, the

အတွက် အသုံးပြုခြင်းသည် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်
အရေးကို ချိုးဖောက်သည်ဟု မမှတ်ယူရ။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ(ခ)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရာတွင် သစ်သီး
ပင်များ၊ အလှစိုက်ပန်းပင်များ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် သစ်
တောသစ်ပင်များ ပါဝင်ခြင်း မရှိစေရ။

၂၈။ (က) ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်
အပိုင်းများ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၂၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော မျိုးများကို
အပင်မျိုးမွေးမြူသူ သို့မဟုတ် ယင်း၏ ခွင့်ပြုချက် ရရှိသူက ပြည်
တွင်း၌ရောင်းချခြင်း၊ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ခြင်းတို့ကို အောက်ဖော်
ပြပါ အခြေအနေများတွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်
အရေး မရှိစေရ -

(၁) ထပ်မံမျိုးပွားမှုမပြုခြင်း၊

(၂) ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသည့် အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်
သည့် အစိတ်အပိုင်းများကို အဆိုပါအပင်မျိုး၏ မျိုးစုနှင့်
မျိုးစိတ်များအား ကာကွယ်ခွင့်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု မရှိ
သော ပြည်ပသို့ စားသုံးရန်အတွက် တင်ပို့ခြင်း။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အပင်မျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ
မှာ -

(၁) မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ၊

(၂) ရိတ်သိမ်းထားသည့်အစိတ်အပိုင်းများ၊

(၃) ရိတ်သိမ်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းမှ တိုက်ရိုက်ထုတ်လုပ်
သည့် ထုတ်ကုန်တို့ ဖြစ်သည်။

protected variety or a variety covered by sub-section (a) or (b) of section 26 of this Law.

- (c) Varieties of fruits, ornamentals, vegetables and forest plants are excluded from the exception under sub-section (b).

28.(a) The plant breeder's right shall not extend to the following acts concerning any materials of the protected variety, or of a variety covered by section 26 which has been sold or otherwise marketed by the breeder or with his consent in the territory of Myanmar or any material derived from the said material, unless such acts:

- (i) involve further propagation of the variety,
 - (ii) involve an export of material of the variety , which enables the propagation of the variety, into a foreign country which does not protect varieties of the plant genus or species to which the variety belongs, except where the exported material is for final consumption purposes.
- (b) For the purposes of sub-section (a), "material" means, in relation to a variety,
- (i) propagating materials,
 - (ii) harvested materials and
 - (iii) any product made directly from the harvested material.

၂၉။ မည်သူမျှ-

(က) ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်အား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ပုဒ်မ ၂၃၊ ၂၄ နှင့် ၂၅ ပါလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ပုဒ်မ ၂၆ ပါ မျိုးများ ထုတ်လုပ်၍ ကာကွယ်ခွင့် ရယူခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

(ခ) အများပြည်သူအကျိုးမှတစ်ပါး ဤဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်ခြင်း မရှိစေရ။

၃၀။ ပုဒ်မ ၂၉ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ဗဟိုကော်မတီမှခွင့်ပြုချက်ပေးသော အဖွဲ့အစည်း၏ဆောင်ရွက်ချက်အပေါ် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရန် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် အပင်မျိုးမွေးမြူသူမှ သင့်တင့်မျှတသော အခကြေးငွေများ ရရှိနိုင်သည်။

၃၁။ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးသည် မည်သည့် အခြေအနေတွင်မဆို ကုန်ထုတ်လုပ်မှု စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ ထောက်ခံချက်ပေးခြင်း၊ ဈေးကွက်တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် တင်သွင်းခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရန်နှင့် ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာများသည် ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိစေရ။

၃၂။ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကာကွယ်ခွင့် ကာလသည် ကာကွယ်ခွင့် ရရှိသည့်နေ့မှစတင်၍ နှစ်ရှည်ပင်နှင့် နွယ်ပင်မျိုးသစ်များ ဖြစ်ပါက ၂၅ နှစ်၊ အခြား အပင်မျိုးသစ်များ ဖြစ်ပါက ၂၀ နှစ် ဖြစ်သည်။

29. Any person-

(a) shall not carry out the acts provided for in sections 23, 24, 25 and 26 without

the authorization of the plant breeder to a protected new plant variety.

(b) shall not restrict, for reasons other than public interest except where expressly provided in this Law, the free exercise of a breeder's right.

30. When any such restriction, in accordance with subsection (b) of section 29, has the effect of the Central Committee, authorizing a party to perform any act for which the breeder's authorization is required, the breeder shall receive equitable remuneration.

31. The plant breeder's right shall be independent of any measure to regulate the production, certification and marketing of material of varieties or the importing or exporting of such material. In any case, such measures shall not affect the application of the provisions of this Law.

32. The protection period of a plant breeder's right is 25 years for trees and vines and 20 years for other new plant varieties commencing from the date of the grant of the breeder's right.

အခန်း(၈)

အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးပျက်ပြယ်ခြင်းနှင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း

၃၃။ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများတွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ပျက်ပြယ်စေရမည်-

- (က) အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေး ပေးအပ်သည့်အချိန် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ပုဒ်မ ၈ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်တို့နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိခြင်း၊
- (ခ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူက တင်ပြခဲ့သည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို ရရှိခဲ့ပြီးနောက် ယင်းအချိန်က ပုဒ်မ ၁၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၁ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်တို့နှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိခြင်း၊
- (ဂ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို မမှန်ကန်သော နည်းဖြင့် ရရှိထားခြင်း။

၃၄။ ပုဒ်မ ၃၃ပါ အခြေအနေများမှအပ အခြားအကြောင်းခြင်းရာများကြောင့် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိစေရ။

၃၅။ ဗဟိုကော်မတီသည် အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေများတွင် အပင်မျိုးမွေး မြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်-

- (က) ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသည့် အပင်မျိုးသစ်သည် ပုဒ်မ ၁၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်တို့ကို ရေရှည် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မှု မရှိခြင်း၊

Chapter VIII

Nullity and Cancellation of a Plant Breeder's Right

33. A plant breeder's right shall be declared null and void when it is established

- (a) that the conditions laid down in sections 8 or 9 were not complied with at the time of granting the breeder's right of a new plant variety;
- (b) that, where the grant of the breeder's right has been essentially based upon information and documents furnished by the breeder, the conditions laid down in sections 10 or 11 were not complied with at the time of granting the breeder's right of a new plant variety;
- (c) that the breeder's right has been granted to a person who is not entitled to it, unless it is transferred to the person who is so entitled.

34. A plant breeder's right shall not be declared null and void for other reasons than those referred to in section 33.

35. The Central Committee shall cancel the plant breeder's right for the following reasons:

- (a) if it is established that the conditions laid down in sections 10 or 11 are no longer fulfilled.

- (ခ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူက ဗဟိုကော်မတီသို့ မျိုးသစ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မျိုးသစ်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိရန် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ်တမ်းများကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း တင်ပြနိုင်မှု မရှိခြင်း၊
- (ဂ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူက ၎င်း၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပေးရန်ရှိသည့် အဖိုးအခများကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊
- (ဃ) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိပြီး ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသည့် အပင်မျိုးသစ်၏ အမည်အား ဖျက်သိမ်းခံရပြီး နောက် အပင်မျိုးသစ်မွေးမြူမှုမှ ထပ်မံ၍ အခြားသင့်လျော်သည့် မျိုးအမည်အသစ်အား သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အဆိုပြုနိုင်မှု မရှိခြင်း။

၃၆။ ပုဒ်မ ၃၅ ပါ အခြေအနေများမှအပ မည်သည့် အကြောင်းအရာကမျှ အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးကို ရုပ်သိမ်းခြင်း မရှိစေရ။

အခန်း(၉)
အယူခံဝင်ခြင်း

၃၇။ (က) အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်အစီရင်ခံစာကို မကျေနပ်သူသည် ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဗဟိုကော်မတီသို့ အယူခံနိုင်သည်။

- (b) if, after being requested to do so, the plant breeder does not provide the Central Committee with the information, documents or material necessary for verifying the maintenance of the variety within the prescribed period;
 - (c) if, after being requested to do so, the plant breeder fails to pay such fees as may be payable to maintain his right in force within the prescribed period;
 - (d) if, after being requested to do so, the plant breeder does not propose another suitable denomination within the prescribed period where the denomination of the variety is cancelled after the grant of the right.
36. A plant breeder's right shall not be cancelled for other reasons than those referred to in section 35.

Chapter IX

Appeals

- 37.(a) A person dissatisfied with evaluation report passed by the Technical Committee for a New Plant Variety Testing may appeal to the Central Committee within 60 days in accordance with the stipulations.

- (ခ) ဗဟိုကော်မတီသည် ပုဒ်မခွဲ(က) အရ အယူခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်အစီရင်ခံစာကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ ဗဟိုကော်မတီ၏ အဆုံးအဖြတ်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်သည်။
- (ဂ) ဗဟိုကော်မတီကချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက် အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးသို့ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

အခန်း(၁၀)

ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၃၈။ မည်သူမဆို ကာကွယ်ခွင့်ရရှိထားသော အပင်မျိုးသစ်ကို ယင်းအပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပုဒ်မ ၂၃၂၄၂၅နှင့် ၂၆တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကိုအနည်းဆုံး ခြောက်လမှ အများဆုံး သုံးနှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ငွေဒဏ်ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်သိန်းငါးဆယ်အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်။

အခန်း(၁၁)

အထွေထွေ

၃၉။ အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ခွင့်လျှောက်ထားသူသည် ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်

- (b) The Central Committee may approve, cancel or amend the evaluation report passed by the Technical Committee for a New Plant Variety Testing relating to the appeal under sub-section (a).The decision of Central Committee is final.
- (c) A person dissatisfied with the decision of the Central Committee may file a suit to the court in accordance with the existing Laws within 90 days from the date of the receipt of such decision.

Chapter X

Offences and Penalties

38. Whoever violates any provision in sections 23, 24, 25 and 26 without authorization of the plant breeder to a new plant variety shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term of a minimum of six months to a maximum of three years or with a fine from a minimum of one million kyats to a maximum of five million kyats or with both.

Chapter XI

Miscellaneous

39. If an applicant for the plant breeder's right complies with the provisions of this Law and pays the designated fees, the

များအား လိုက်နာခြင်း၊ သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေများ ပေးဆောင်ခြင်း များ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို အခြား မည်သည့် အကြောင်းအရာများကမျှ ဟန့်တားခြင်း မရှိစေရ။

၄၀။ ဗဟိုကော်မတီသည် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ အပင်မျိုးမွေးမြူ သူမှ အပင်မျိုးသစ်အမည် တင်ပြခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူ သိရှိစေရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာ ရမည်။

၄၁။ ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပင်မျိုးသစ် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာ ကော်မတီ၏ တွေ့ရှိချက်ကို အခြေခံ၍ ဗဟိုကော်မတီသည် ကြီးကြပ်စီမံ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၂။ (က) အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိထားသော အပင်မျိုးမွေး မြူသူသည် ၎င်း၏ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်သူအား တွေ့ရှိ ပါက အောက်ဖော်ပြပါ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန် ဗဟိုကော်မတီ သို့ တောင်းဆိုနိုင်သည်-

- (၁) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက် သည့် သက်သေအထောက်အထားရှိပါက ဆက်လက်လုပ် ဆောင်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ခြင်း၊
- (၂) အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်သူ၏ လက်ဝယ်တွင် တွေ့ရှိသော ကာကွယ်ခွင့် ရရှိထားသည့် အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးပွားနိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ၊ ရိတ်သိမ်း ထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့မှ ရရှိလာ သော ဆက်စပ်ထွက်ကုန်များအား ဖျက်ဆီးခြင်း။

plant breeder's right shall not be restricted by any other reasons.

40. The Central Committee shall announce to the public concerning applications for and grants of breeders' rights, issuance of recognition certificate and proposed and approved denominations through the regular publication of information.

41. The Central Committee shall supervise the implementation of this Law and its rules based on the findings of the Technical Committee for New Plant Variety Testing.

42.(a) The holder of the breeder's right may request to the Central Committee to take the following actions against a person who infringes his/her breeder's right

- (i) to discontinue or refrain from such infringement if there is evidence of infringement;
- (ii) to destruct the propagating material, the harvested material or the processed products which are components of the breeder's right of infringement.

(ခ) ဗဟိုကော်မတီသည် အခြားသော အသိဉာဏ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၄၃။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော ဗဟိုကော်မတီဝင်များနှင့် အပင်မျိုးသစ် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာကော်မတီဝင်များသည် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသော ချီးမြှင့်ငွေများကို ခံစားခွင့် ရှိသည်။

၄၄။ ဗဟိုကော်မတီသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အပင်မျိုးသစ် ကာကွယ်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားသူက ပေးဆောင်ရမည့် အခကြေးငွေများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၄၅။ အပင်မျိုးသစ် ကာကွယ်ခွင့် အခွင့်အရေးလျှောက်ထားသူသည် လျှောက်ထားခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းများအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အခကြေးငွေများကို ဗဟိုကော်မတီသို့ ပေးဆောင်ရမည်။

၄၆။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဗဟိုကော်မတီသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၄၇။ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ (၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေ အမှတ်-၁၅) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

- (b) The Central Committee may apply the provisions of intellectual property rights Laws in connection with plant breeders' rights.

43. The members of the Central Committee and of the Technical Committee for a New Plant Variety Testing who are not government employees are entitled to enjoy emolument determined by the Ministry.

44. The Central Committee shall, with the approval of the Ministry, determine the fees to be paid by the applicant to get the right of protection to a new plant variety.

45. The applicant, to get the right of protection to a new plant variety, shall pay the determined fees concerning the filing and examination of applications to the Central Committee.

46. In implementing the provisions of this Law:

- (a) the Ministry may issue by-laws, regulations and rules with approval of the Union Government,
- (b) the Ministry and the Central Committee may issue notifications, orders, directives and procedures.

47. The Plant Variety Protection Law (The Pyidaungsu Hluttaw Law No. 15, 2016) is hereby repealed by this Law.

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရကျွန်ုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) ဝင်းမြင့်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

I hereby sign under the Constitution of the Republic of the Union of Myanmar.

Sd/ Win Myint
President
The Republic of the Union of Myanmar